

АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКСПЕДИТОРІВ УКРАЇНИ

вул. Саксаганського 112-Б, к.20, Київ, 01032, Україна

ASSOCIATION OF INTERNATIONAL FREIGHT FORWARDERS OF UKRAINE

112-B Saksahanskoho Str., Apt.20, Kyiv, 01032, Ukraine
tel./fax +380 (44) 235 5840, 235 4021, 235 5115
e-mail: info@ameu.org.ua, http://www.ameu.org.ua

Національна
асоціація FIATA

03/22-16

Вих. № ___ «19» жовтня 2016 р.

Регіональному раднику
ЕСК ООН з питань торгівлі
Маріо Апостолову
e-mail: mario.apostolov@unece.org
Тел.: +41 22-9171134, факс: +41 22-917 0037

Заступнику Голови
Міжвідомчої робочої групи
зі спрощення процедур міжнародної
торгівлі та логістики України
Платонову О.І.
01030, м. Київ, вул. Рейтарська, 19-б

Заступнику Голови
Міжвідомчої робочої групи
зі спрощення процедур міжнародної
торгівлі та логістики України
Щелкунову В.І.
01030, м. Київ, вул. Рейтарська, 19-б

*«Стосовно розгляду 2 пункту порядку денного
23-го засідання Міжвідомчої робочої групи»*

Шановні члени Міжвідомчої робочої групи!

19 жовтня 2016 року планується проведення 23 (Двадцять третього) засідання Міжвідомчої робочої групи зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики України, на якому буде розглядатись питання функціонування Інформаційної системи портового співтовариства (далі – ІСПС) у морських портах України.

Законність та раціональність функціонування ІСПС, викликає увагу та дискусію, як серед органів державної влади так і серед представників суб'єктів господарювання з моменту її створення.

Зазначене вище питання входить в рамки діяльності Асоціації міжнародних експедиторів України (далі – АМЕУ) та прямо стосується членів асоціації. Згідно Статуту АМЕУ, головними напрямками діяльності Асоціації є захист професійних інтересів членів Асоціації та представлення їх в органах державної влади і управління, професійних та міжнародних організаціях (п. 2.2.1. Статуту) та участь у розробці державними органами проектів законів, що регулюють правовідносини при здійсненні експедиторських послуг, а також сприяння у розробці прогресивних рішень у сфері транспортно-експедиторської діяльності (п. 2.2.2. Статуту).

У зв'язку з зазначеним вище, вважаємо за необхідне звернути Вашу увагу та висловити позицію АМЕУ по даному питанню.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІСПС

ІСПС була введена в 2013 році під гаслом національного проекту «Єдине вікно- локальне рішення», спрямованого створити можливість для усіх учасників транспортного процесу надавати інформацію одночасно, в єдине місце, в стандартній формі та одному агентству, установі, організації, як це відбувається у найрозвинутіших країнах світу.

Проте, реальне функціонування ІСПС не відповідає проголошеній меті та первісним принципам, закріпленим у Рекомендаціях ЄЕК ООН № 33. Вона являє собою інформатизацію та переведення в електронну форму внутрішнього портового документообігу. Для всіх користувачів портового співтовариства вона є безкоштовною, окрім експедиторів (!).

Так, для впровадження ІСПС було створене комерційне підприємство – ТОВ «ППЛ 33-35», засновником якого є ПАТ «ПЛАСКЄ». Керівник ПАТ «ПЛАСКЄ» Платонов О.І., одночасно є заступником Голови Міжвідомчої робочої групи з реалізації концепції «Єдине вікно-локальне рішення».

Вже, у листопаді 2013 р. листами ДП «АМПУ» та Адміністрації Одеського порту була закріплена відмова у прийомі документів до оформлення вантажів на паперовому носії, у разі відсутності у суб'єктів господарювання підписаних угод з ДП «АМПУ» про використання ІСПС та договору з ТОВ «ППЛ 33-35».

Отримавши 100 % монополію на даний вид послуг, ТОВ «ППЛ 33-35» у 2015 році почало підвищувати тарифи, причому одразу з 40 грн. до 98,1 грн. за одиницю виміру – контейнер. До теперішнього часу обґрунтування чому оплата здійснюється за контейнер, а не за документ (оскільки для обробки подається саме документ) отримати не вдається.

Експедитор, який не погоджується – отримують повідомлення від постачальника послуг про відключення, після чого відключаються від доступу до ІСПС. Отримати саме таку послугу у іншого суб'єкту неможливо.

ДП «АМПУ» офіційно висловлює позицію, що держава не може втручатися в діяльність приватного суб'єкту господарювання, оскільки послуги з ІСПС надаються за вільними тарифами. А на питання, чому держава створила такі умови, чому не контролює та не впливає на забезпечення прав усіх суб'єктів господарювання, відповіді не має.

Це є прикладом створення за допомогою держави штучних перепон у вільному здійсненні господарської діяльності та лобіювання державними службовцями інтересів приватного сектору. На думку членів асоціації така система є прикладом корумпованої економічної моделі, яка не має наслідком створення сильної економіки, не має на меті спрощення умов ведення бізнесу та не має нічого спільного з тим проектом «Єдиного вікна», який застосовується в європейських країнах.

БЕЗКОНТРОЛЬНІСТЬ. ПРОТИПРАВНІСТЬ ІСПС.

Найважливішими завданнями, вирішення яких постає перед нами, як учасниками сьогоденного заходу, це суворе дотримання чинного законодавства, це повага до Конституції України, усунення будь яких невідповідностей чинному законодавству у функціонуванні ІСПС та обов'язку посадових осіб митного органу вносити інформацію в програму, яка не відповідає Митному кодексу України.

ІСПС не відповідає нормам чинного законодавства України, зокрема нормам Митного кодексу України, відповідно до яких, контроль за переміщенням через митний кордон України може проводитись виключно державними органами за допомоги інформаційних систем та принципу «єдиного вікна».

Відповідно до п. 4 ст. 319 Митного кодексу України (далі – МК України), контроль за переміщенням через митний кордон України окремих видів товарів, що проводиться іншими державними органами, здійснюється за принципом «єдиного вікна» відповідно до міжнародної практики та рекомендацій міжнародних організацій із застосуванням єдиної з органами доходів і зборів інформаційно-телекомунікаційної системи.

У випадку з ІСПС контроль за переміщенням через митний кордон України проводиться за участю приватної юридичної особи ТОВ «ПІЛ 33-35», що є прямим порушенням зазначених вище норм МК України.

Більше того, відповідно до ч.ч. 3, 4, 5 ст. 31 МК України, у державній митній справі можуть застосовуватися інформаційні, телекомунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи і засоби їх забезпечення, розроблені, виготовлені або придбані органами доходів і зборів.

Інформаційні, телекомунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи і засоби їх забезпечення, розроблені, виготовлені або придбані органами доходів і зборів, є державною власністю і закріплюються за відповідними органами доходів і зборів.

Можливість використання для здійснення державної митної справи інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і засобів їх забезпечення, а також порядок і умови їх застосування визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Відповідно до чинного законодавства України такі інформаційні системи розробляються за бюджетні кошти та впроваджуються шляхом одночасного прийняття відповідних нормативно-правових актів (*Положення про впровадження та функціонування, приклад: «Положення про Єдину автоматизовану інформаційну систему Державної митної служби України» затверджене наказом ДФС України від 04.11.2010 № 1341*).

ІСПС містить і інші проблеми та невідповідності. Дана програма не має достатнього правового регулювання, ІСПС не представляє собою програмний продукт для реалізації концепції «Єдиного вікна», про який наголошує чинний Прем'єр-міністр України. ІСПС є програмою, яка суперечить положенням Митного кодексу України з наведених вище підстав, оплата за послуги формується економічно необґрунтовано, не прозоро, що в цілому свідчить про неефективне функціонування ІСПС в морських портах України та невідповідність її напрямкам економічного розвитку країни.

Відсутність правового регулювання створення та функціонування Центру обробки даних, яким є ТОВ «ПІЛ 33-35», та яке забезпечує доступ до ІСПС, дає можливість підприємству безконтрольно здійснювати свою діяльність.

У 2015 році, не погоджуючись з систематичним підвищенням цін за користування ІСПС та з метою захисту своїх інтересів, експедиторською компанією подано позов до суду про визнання недійсними умов договору про односторонню зміну тарифів.

20 липня 2016 року Вищий господарський суд України ухвалив рішення на користь ТОВ «ПІЛ 33-35», погодившись, як і суди попередніх інстанцій, з тим, що використання ресурсу ДП «АПМУ» та вказівки укласти договір з ЦОД – відповідають принципу свободи та рівності сторін, визнавши законним право ЦОД, який володіє 100 % долею на ринку в галузі надання послуг доступу до ІСПС, встановлювати тарифи та змінювати інші умови договору в односторонньому порядку (справа № 916/4612/15).

Таким чином, ТОВ «ПІЛ 33-35» продовжує одноосібно регулювати умови надання послуг без права втручання експедиторів, що є сторонами за договором.

Отже, за результатами впровадження ІСПС в морських портах на нашу думку маємо:

- невідповідність ІСПС вимогам Митного кодексу України;
- неконтрольоване та необґрунтоване формування тарифів;
- функціонування ІСПС на засадах монополії;
- ризик неправомірного використання та незахищеність інформації про переміщення товарів через державний кордон України, що створює загрозу національній безпеці України;
- кримінальне провадження та судові справи, предметом яких є вирішення питання про незаконні шляхи здійснення господарської діяльності ТОВ «ПІЛ 33-35».

НЕДОПУСТИМІСТЬ ЗАКРІПЛЕННЯ ІСПС НА РІВНІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ

13.01.2016 р. у Верховній раді України був зареєстрований проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про морські порти України» щодо функціонування інформаційної

системи портового співтовариства» № 3761, після опрацювання якого Комітетом Верховної Ради України з питань запобігання та протидії корупції не одноразово встановлювалась наявність корупційних факторів щодо функціонування ІСПС, а саме:

1. Висновок від 16.03.2016 р.

(http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57653);

2. Протокол засідання № 73 від 01.06.2016 р. (стор. 43-45)

(<http://crimcor.rada.gov.ua/komzloch/doccatalog/document?id=56899>).

Тобто є спроби на законодавчому рівні закріпити теперішню ситуацію, коли ДП «Адміністрація морських портів України», передало повноваження щодо розробки та впровадження такого програмного продукту новоствореній організації – центру обробки даних (ЦОД) ТОВ «ППЛ 33-35», одним із засновників якого є ПАТ «Пласке» - http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57653.

Крім цього, органами прокуратури проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні № 120141607900000064, порушеного за фактом зловживання службовим становищем посадовими особами ТОВ «ППЛ 33-35» та наявності в їх діях складу злочину, передбаченого ч. 1 ст. 364 Кримінального Кодексу України. АМЕУ здійснює громадський контроль за даним процесом.

Вважаємо, що впровадження та функціонування ІСПС, як це діє сьогодні в Україні, не відповідає основним напрямкам подальшого розвитку України як морської держави, викладеним у Транспортній стратегії України на період до 2020 року, затвердженій розпорядженням Кабінету міністрів України № 2174-р від 20 жовтня 2010 р. (далі – Стратегія 2020) та Морській доктрині України до 2035 року, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1307.

Для виконання Транспортної стратегії України, що реалізується на принципах суворого дотримання законності та високої ефективності, Міністерством інфраструктури України було ініційовано створення робочої групи з глобального перегляду всіх регуляторних актів на відповідність державній регуляторній політиці, яка почала свою діяльність з 19.08.2016 р.

Перші результати діяльності робочої комісії з глобального перегляду регуляторних актів на відповідність державній регуляторній політиці, можна прослідкувати у повідомленні заступника міністра інфраструктури України Лавренюка Юрія Федоровича у соціальній мережі «facebook» (<https://www.facebook.com/lavrenyuk.yu/posts/1085891501487119>), у якому зазначається, що:

«Нещодавно була виявлена ще одна можлива корупційна складова в діяльності ДП «Адміністрація морських портів України».

Так, впровадження Інформаційної системи портового співтовариства (далі ІСПС) відбувалось за здійснення можливих корупційних дій з боку окремих керівників ДП «АМПУ» у розрізі того, що прикриваючись впровадженням новітніх інформаційних систем, які мають на меті зниження корупційних ризиків під час надання митно-брокерських та інших послуг, в приватні руки було передано надзвичайно великий об'єм інформації з обмеженим доступом, яку приватні власники в подальшому можуть використати на власний розсуд, заробляючи при цьому мільйонні статки.

...

В цей час, окремі керівники ДП «АМПУ» твердо відстоюють свою позицію про те, що держава не повинна втручатися в діяльність приватного суб'єкта господарювання спираючись на те, що послуги з ІСПС здійснюються за вільними тарифами. Замість того, щоб займатися викорінюванням наявних корупційних факторів, в ДП «АМПУ» продовжують впровадження та функціонування "приватної" ІСПС.

З даного приводу Управлінню запобігання корупції, внутрішніх розслідувань та державного фінансового моніторингу Міністерства інфраструктури України та Службі внутрішньої безпеки ДП «АМПУ» доручено провести об'єктивну перевірку, узагальнені матеріали якої, направити до правоохоронних органів для прийняття рішення згідно з чинним законодавством.».

Варто додати, що функціонування ІСПС не узгоджується і проходить у розрізі з постановою Кабінету Міністрів України № 364 від 25 травня 2016 року, що передбачає «Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації», відповідно до якого,

взаємодія органів доходів і зборів, контролюючих органів та підприємств здійснюється за принципом «єдиного вікна» відповідно до міжнародної практики та рекомендацій міжнародних організацій із застосуванням інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів з можливістю подальшої інтеграції інформаційних систем, зокрема системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів та інших.

Асоціація, як член МРГ, отримавши листа Міжвідомчої робочої групи зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики України від № 547 від 10.09.2016 р., адресованому учасникам Міжвідомчої робочої групи, з пропозицією ознайомитись та використовувати в роботі повний текст постанови Вищого господарського суду України щодо спору експедитора та ЦОД розуміє для чого вчиняються такі дії. Мова йде про підміну понять, а саме: даний господарській спір був про визнання недійсними окремих умов договору про надання послуг ЦОД, які на думку позивача порушують засади рівності та свободи договору та стягнення грошових коштів і не ставив предметом вимог законність чи незаконність функціонування. Більш того, позивачем наголошувалось, що визнаючи в цілому дію оскаржуваного договору та сплачуючи за отримані послуги, замовник заперечував проти права ЦОД в односторонньому порядку змінювати умови господарського договору.

Таким чином, окремі члени Міжвідомчої робочої групи, на нашу думку, маніпулюють інформацією, підтверджуючи «законність» функціонування ІСПС постановою Вищого господарського суду, яка не має жодного відношення до заявленою керівництвом Міжвідомчої робочої групи у своєму листі теми.

Позиція ДП «АМПУ» як офіційної державної установи формату функціонування даної системи несе потенційну загрозу інтересам та безпеці держави. Слід додати, що питання законності функціонування ІСПС знаходиться у компетенції правоохоронних органів, якими в даний час проводиться досудове розслідування з питань співпраці ТОВ «ППЛ 33-35» та ДП «АМПУ». Тож крапка у цьому питанні ще не поставлена.

Таким чином, на сьогоднішній день Інформаційна система портового співтовариства знаходиться під підвищеною увагою громадськості та органів влади України, а законність функціонування даної інформаційної системи залишає багато питань.

Вважаємо, що розгляд питання функціонування Інформаційної системи портового співтовариства у морських портах України не має жодних перспектив до проведення комплексної перевірки та надання відповідної оцінки зазначеним вище фактам.

Виходячи з наведеного вище, просимо врахувати зазначені вище обставини при проведенні 23 (Двадцять третього) засідання Міжвідомчої робочої групи зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики України 19.10.2016 року.

Прошу долучити дане звернення до протоколу засідання Міжвідомчої робочої групи зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики України від 19.10.2016 року.

У разі проведення нарад з приводу питань, порушених у даному зверненні, проведенні обговорень, тощо просимо обов'язково залучати керівництво та членів АМЕУ до участі у зазначених заходах.

Відповідь за результатами розгляду даного звернення, прошу надіслати за вказаною адресою та на електронну пошту: director@ameu.org.ua

Заздалегідь вдячний за співпрацю.

**З повагою,
в.о. генерального директора АМЕУ**

Павлишин С.А.